

Sopimukset

[Etusivu \(/\)](#) > [Sopimukset \(/sopimukset\)](/sopimukset/) >

[Yleiskirjeet \(/sopimukset/yleiskirjeet\)](/sopimukset/yleiskirjeet/) >

Kunta-alan yleinen työ- ja virkaehtosopimus (KVTES) 2025–2028

YLEISKIRJE 15/2025 11.6.2025

Kunnanhallituksille ja kuntayhtymille

Kunta-alan yleinen työ- ja virkaehtosopimus (KVTES) 2025–2028

13.6.2025: Korjattu liitettä 7 KVTESin palkkaryhmien tasopalkat (Excel). Osassa otsikoista oli virheellisesti päivämäärä 1.5.2025, oikea päivämäärä 1.2.2025 on nyt korjattu liitteeseen.

Eläinlääkäreillä ko. päivän kuuluu olla 1.5.2025.

Kunta-alan yleinen virka- ja työehtosopimus on voimassa 1.5.2025–29.2.2028. KVTESin allekirjoituspöytäkirja on yleiskirjeen liitteenä 1.

Sopimusratkaisun yhteydessä sovittiin Kunta- ja hyvinvointialan palkkarakenteita ja palkkausjärjestelmiä koskevasta kehittämisohjelmasta 2026–2028.

Kehittämisohjelma vuosille 2026–2028 on yleiskirjeen liitteenä 2.

Tällä yleiskirjeellä selostetaan mm.

- aikaisemmalta sopimuskierrokselta periytyviä eriä
- KVTESin yleiskorotukset vuosina 2025–2027
- KVTESin paikalliset erät vuosina 2026–2027
- kehittämisohjelman 2026–2028 paikalliset erät vuosina 2026–2028 koskien KVTESiä
- tarkistettujen palkkojen maksamista
- muuttuneita KVTESin määräyksiä.

**Yleiskirje on laadittu yhdessä
pääsopijajärjestöjen JAU ry:n, JUKO
ry:n ja SOTE ry:n kanssa ja
sopijaosapuolet ovat sen sisällöstä
yksimielisiä.**

1 Yhteenvedo sopimuskierroksella 2025–2028 sovituista sopimuskorotuksista

Sopimuskorotuksia selostetaan tämän yleiskirjeen ao.
kohdissa tarkemmin.

Vuosi	Yleiskorotukset	Paikalliset järjestelyerät	Kehittämisohjelman 2026–2028 paikalliset erät
2025	1.10.2025 yleiskorotus, sekalinjainen: tehtäväkohtaista palkkaa korotetaan 53 euroa, kuitenkin vähintään 2,5 prosenttia. Ns. leikkauspiste on 2 120 euroa. Henkilökohtaista lisää korotetaan 2,5 prosenttia.		
2026	1.8.2026 yleiskorotus 2,27 prosenttia	1.10.2026 paikallinen järjestelyerä 0,2 prosenttia	1.10.2026 0,4 prosenttia (**)

2027	1.4.2027 yleiskorotus 2,0 prosenttia *)	1.4.2027 paikallinen järjestelyerä 0,4 prosenttia *)	1.4.2027 0,4 prosenttia **)
2028			1.2.2028 1,0 prosenttia
	*) Perälauta vuoden 2027 sopimuskorotuksiin (yleiskorotus ja paikallinen erä) liittyen. Katso kohta 3.3.		**) Kehittämishojelman vuosien 2026–2027 erät voidaan valtakunnallisten sopijaosapuolten toimesta sopia käytettäväksi osin tai kokonaan keskitettynä eränä. Tieto työnantajille annetaan viimeistään kuukautta ennen erien voimaantuloa.

2 Sopimuskaudelle 2022–2025 sovitut erät

Kunnissa ja kuntayhtymissä siirrytään KVTESin tasopalkkajärjestelmään viimeistään 1.10.2025 lukien. KVTESin keskitetty erä 0,35 % ja kunta- ja hyvinvointialan palkkarakenteita ja palkkausjärjestelmiä koskevan kehittämisohjelman 2023–2027 mukainen paikallinen järjestelyerä 1.6.2025 lukien 0,45 % käytetään KVTESin tasopalkkajärjestelmän siirtymisen yhteydessä.

Liitteessä 15 (eläinlääkärit) kunta- ja hyvinvointialan palkkarakenteita ja palkkausjärjestelmiä koskevan kehittämisohjelman 2023–2027 mukainen paikallinen

järjestelyerä 1.6.2025 lukien on 0,8 prosenttia liitteen 15 palkkasummasta. Erä käytetään tasopalkkajärjestelmään siirtymiseen.

KVTESin tasopalkkajärjestelmään on selostettu KT:n yleiskirjeissä 3/2025, 5/2025 ja 11/2025. Myöhemmin ilmestyy yleiskirje, jossa selostetaan tarkemmin takautuvaa maksamista.

3 Yleiskorotukset sopimuskaudella

Sopimuskaudella on kolme yleiskorotusajankohtaa. Yleiskorotuksen suuruus on sama liitteessä 15 kuin muualla KVTESin piirissä, mutta yleiskorotus voi kohdistua eri palkkatekijöihin. Kolmannen yleiskorotuksen suuruuteen voi vaikuttaa ns. perälautatarkastelu.

3.1 Yleiskorotus 1.10.2025 lukien

Viranhaltijan/työntekijän tasopalkkaa tai siihen rinnastettavaa kuukausipalkkaa korotetaan 1.10.2025 lukien yleiskorotuksella. Korotuksen suuruus on 53 euroa, kuitenkin vähintään 2,5 prosenttia. Ns. leikkauspiste on 2 120 euroa. Palkkausluvun 11–12 §:ien mukaista tasolisää ja 13 §:n mukaista henkilökohtaista lisää korotetaan 2,5 prosenttia.

Osa-aikatyössä tasopalkan korotus on samassa suhteessa alempi kuin viranhaltijan/työntekijän työaika on virka- tai työehtosopimuksen mukaista täyttä säännöllistä työaikaa lyhyempi.

Palkkausluvun 3 §:n vähimmäispalkka on 1.10.2025 lukien 1 838,63 euroa.

Palkkaliitteiden palkkaryhmien korotetut tasopalkat 1.10.2025 lukien ilmenevät yleiskirjeen liitteestä 7.

Liite 15 eläinlääkärit

Vastaavat yleiskorotukset toteutetaan myös liitteessä 15. Eläinlääkäriliitteen päivystyskorvauksia korotetaan yleiskorotusta vastaavasti. Myös eläinlääkäritaksan euromääräisiä palkkioita sekä korotetaan 2,5 prosentilla.

3.2 Yleiskorotus 1.8.2026 lukien

Viranhaltijan/työntekijän tasopalkkaa tai siihen rinnastettavaa kuukausipalkkaa korotetaan 1.8.2026 lukien yleiskorotuksella. Korotuksen suuruus on 2,27 prosenttia. Palkkausluvun 11–12 §:n mukaista tasolisää ja palkkausluvun 13 §:n mukaista henkilökohtaista lisää korotetaan yleiskorotuksen mukaisesti.

Palkkausluvun 3 §:n vähimmäispalkkaa on 1.8.2026 lukien 1 880,37 euroa.

Palkkaliitteiden palkkaryhmien korotetut tasopalkat 1.8.2026 lukien ilmenevät yleiskirjeen liitteestä 7.

Liite 15 eläinlääkärit

Vastaavat yleiskorotukset toteutetaan myös liitteessä 15. Eläinlääkäriliitteen päivystyskorvauksia korotetaan yleiskorotusta vastaavasti. Eläinlääkäritaksan euromääräisiä palkkioita korotetaan yleiskorotuksen ja paikallisen järjestelyerän summalla eli 2,47 prosentilla.

3.3 Yleiskorotus 1.4.2027 lukien

Perälauta vuoden 2027 sopimuskorotuksiin liittyen

Vuoden 2027 osalta yleiskorotus (2,0 %) 1.4.2027 lukien ja paikallinen järjestelyerä (0,4 %) 1.4.2027 lukien yhteensä 2,4 %. Jos kuitenkin Teknologiateollisuuden työntekijöitä koskeva työehtosopimus (Teollisuusliitto ry ja Teknologiateollisuuden työnantajat ry) irtisanotaan

kolmannen vuoden osalta ja ko. sopimuksen viimeisen vuoden sopimuskorotukset muuttuvat, edellä mainitut sopimuskorotukset seuraavat uuden Teknologiateollisuuden työntekijöitä koskevan työehtosopimuksen korotuksia samassa suhteessa.

Yleiskorotus 1.4.2027 lukien

Viranhaltijan/työntekijän tasopalkkaa tai siihen rinnastettavaa kuukausipalkkaa korotetaan 1.4.2027 lukien yleiskorotuksella. Korotuksen suuruus on 2,0 prosenttia. Palkkausluvun 11–12 §:n mukaista tasolisää ja palkkausluvun 13 §:n mukaista henkilökohtaista lisää korotetaan yleiskorotuksen mukaisesti.

Palkkausluvun 3 §:n vähimmäispalkkaa korotetaan 1.4.2027 lukien yleiskorotuksen mukaisesti.

Palkkaliitteiden palkkaryhmien tasopalkkoja korotetaan 1.4.2027 lukien yleiskorotuksen mukaisesti.

Liite 15 eläinlääkärit

Vastaavat yleiskorotukset toteutetaan myös liitteessä 15. Eläinlääkäriliitteen päivystyskorvauksia korotetaan yleiskorotusta vastaavasti. Eläinlääkäritaksan euromääräisiä palkkioita korotetaan yleiskorotuksen ja paikallisen järjestelyerän summalla eli 2,4 prosentilla.

4 Paikalliset järjestelyerät sopimuskaudella

Sopimuskaudella on kaksi paikallista järjestelyerää.

Vuoden 2027 paikallisen erän suuruuteen voi vaikuttaa ns. perälautatarkastelu.

4.1 Paikallinen järjestelyerä 1.10.2026 lukien

Paikallinen järjestelyerä on 0,2 prosenttia kunta-alan yleisen virka- ja työehtosopimuksen palkkasummasta. Jos paikallisen erän jakamisesta ei päästä yksimielisyyteen, jaosta päättää työnantaja.

Paikallisen järjestelyerän suuruus lasketaan erikseen liitteen 15 henkilöstön osalta ja muun KVTESin henkilöstön osalta erikseen.

4.2 Paikallinen järjestelyerä 1.4.2027 lukien

Paikallinen järjestelyerä on 0,4 prosenttia kunta-alan yleisen virka- ja työehtosopimuksen palkkasummasta. Paikallisen erän suuruuteen voi vaikuttaa ns. perälautatarkastelu. Katso allekirjoituspöytäkirjan 4 § 5 mom. Jos paikallisen erän jakamisesta ei päästä yksimielisyyteen, jaosta päättää työnantaja.

Paikallisen järjestelyerän suuruus lasketaan erikseen liitteen 15 henkilöstön osalta ja muun KVTESin henkilöstön osalta erikseen.

4.3 Paikallisten järjestelyerien menettelyt

4.3.1 Paikallisten järjestelyerien kohdentaminen

Paikallisia järjestelyeriä kohdennettaessa ensisijaisia tavoitteita ovat henkilöstön saatavuuden turvaaminen, paikallisten palkkausepäkohtien korjaaminen sekä tuloksellisuutta ja tuottavuutta edistävien toimintojen ja tehtävien uudelleenjärjestelyjen tukeminen. Samalla huolehditaan siitä, että johto- ja esihenkilöasemassa sekä muiden palkkaryhmien ulkopuolisten tehtävien palkkaus on oikeassa suhteessa heidän alaistensa tai verrokkiryhmien palkkaan nähden.

Paikallisia järjestelyeriä käytetään tasopalkkojen ja toistaiseksi voimassa olevien tasolisien korotuksiin ja/tai henkilökohtaisiin lisiin tai vastaaviin korotuksiin.

KVTES yleinen (ilman eläinlääkäreiden liitettä 15)

Paikallisten järjestelyerien kohdentamisessa työnantaja ottaa huomioon, että paikallisen järjestelyerän käyttö jakaantuu mahdollisimman tasapuolisesti liitteiden palkkasummat huomioiden eri palkkaliitteiden välillä. Palkkaryhmien ulkopuoliset tehtävät muodostavat tässä tarkastelussa oman ryhmänsä. Palkkausluvun 19 §:n mukaisille työnantajan edustajille on myös mahdollista jakaa korotuksia osana tätä ryhmää.

Liite 15 Eläinlääkärit

Paikallisten järjestelyerien kohdentamisessa työnantaja ottaa huomioon, että paikallisen järjestelyerän käyttö jakaantuu mahdollisimman tarkoituksenmukaisella tavalla ottaen huomioon Liitteen 15 erityispiirteet.

4.3.2 Paikallisten järjestelyerien laskeminen

Paikallisten järjestelyerien suuruus lasketaan tämän sopimuksen piiriin kuuluvien palkkasummasta mahdollisimman tavanomaiselta kuukaudelta, jollei jäljempänä muuta mainita.

Paikallisen järjestelyerän suuruus lasketaan erikseen liitteen 15 henkilöstön osalta ja muun KVTESin henkilöstön osalta erikseen.

4.3.3 Paikallisten järjestelyerien täytäntöönpano ja neuvottelumenettely

Paikallisen työnantajan edustajat ja pääsopijajärjestöjen edustajat neuvottelevat paikallisten järjestelyerien käyttämisestä. Neuvottelut aloitetaan hyvissä ajoin ennen erän voimaantuloajankohtaa. Neuvotteluissa on tarkoitus antaa henkilöstölle tosiasiallinen vaikutusmahdollisuus

ja pyrkiä mahdollisuuksien mukaan yksimielisyyteen kuulemalla tasavertaisesti neuvotteluosapuolia. Työnantaja antaa neuvottelijoille neuvotteluiden alussa tarvittavat tiedot, kuten palkkasumman suuruus, henkilöstön lukumäärä ja järjestelyerän laskentaperusteet. Neuvotteluista laaditaan pöytäkirja, josta käy ilmi osapuolten näkemykset mahdollisine perusteluineen.

4.3.4 Selvitys järjestelyerien käytöstä

Työnantajan on annettava pääsopijajärjestöjen edustajille kirjallinen selvitys ilman aiheetonta viivytystä siitä, miten järjestelyerät on jaettu. Selvityksessä on eroteltava KVTES yleinen (ilman liitettä 15) ja eläinlääkäreiden liite 15.

KVTES yleinen (ilman liitettä 15)

Selvityksestä tulee käydä ilmi jaetun erän suuruus euromääräisenä ainakin palkkaliitteittäin. Selvityksestä on käytävä ilmi järjestelyerän kohdentuminen sekä järjestelyerien käytön kustannusvaikutus. Selvityksessä on annettava tiedot erikseen eri paikallisista järjestelyeristä.

Eläinlääkäreiden liite 15

Selvityksestä tulee käydä ilmi jaetun erän suuruus euromääräisenä. Selvityksestä on käytävä ilmi järjestelyerän kohdentuminen sekä järjestelyerien käytön kustannusvaikutus. Selvityksessä on annettava tiedot erikseen eri paikallisista järjestelyeristä.

5 Kehittämishojelman mukaiset paikalliset järjestelyerät

Kehittämishojelmaan 2026–2028 on kolme kehittämishojelman mukaista paikallista erää.

Kehittämishjelman mukaisen paikallisen erän suuruuteen ei vaikuta ns. perälautatarkastelu. Katso kohta 3.3.

KVTESin tasopalkkajärjestelmä on otettava käyttöön viimeistä 1.10.2025 lukien.

Kehittämishjelmassa sovitut erät ovat paikallisia järjestelyeriä. Vuosien 2026–2027 erät voidaan valtakunnallisten sopijaosapuolten toimesta sopia käytettäväksi osin tai kokonaan keskitettynä eränä. Tieto työnantajille annetaan viimeistään kuukautta ennen erien voimaantuloa.

5.1 Kehittämishjelman mukainen paikallinen järjestelyerä 1.10.2026

Vuoden 2026 erä voidaan valtakunnallisten sopijaosapuolten toimesta sopia käytettäväksi osin tai kokonaan keskitettynä eränä. Tieto työnantajille annetaan viimeistään kuukautta ennen erien voimaantuloa. Tämän vuoksi kehittämishjelman vuoden 2026 erä ei ole vielä käytettävissä.

Paikallisen järjestelyerän suuruus on 0,4 % KVTESin palkkasummasta.

Paikallisen järjestelyerän suuruus lasketaan erikseen liitteen 15 henkilöstön osalta ja muun KVTESin henkilöstön osalta erikseen.

Paikallinen järjestelyerä on määritelty palkkauksen kehittämishjelmassa vuosille 2026–2028. Asiasta tarkemmin ks. Kunta- ja hyvinvointialan palkkarakenteita ja palkkausjärjestelmiä koskeva kehittämishjelma 2026–2028.

5.2 Kehittämishojelman mukainen paikallinen järjestelyerä 1.4.2027

Vuoden 2027 erä voidaan valtakunnallisten sopijaosapuolten toimesta sopia käytettäväksi osin tai kokonaan keskitettynä eränä. Tieto työnantajille annetaan viimeistään kuukautta ennen erien voimaantuloa. Tämän vuoksi kehittämissohjelman vuoden 2027 erä ei ole vielä käytettävissä.

Paikallisen järjestelyerän suuruus on 0,4 % KVTESin palkkasummasta.

Paikallisen järjestelyerän suuruus lasketaan erikseen liitteen 15 henkilöstön osalta ja muun KVTESin henkilöstön osalta erikseen.

Paikallinen järjestelyerä on määritelty palkkauksen kehittämissohjelmassa vuosille 2026–2028. Asiasta tarkemmin ks. Kunta- ja hyvinvointialan palkkarakenteita ja palkkausjärjestelmiä koskeva kehittämissohjelma 2026–2028.

5.3 Kehittämissohjelman mukainen paikallinen järjestelyerä 1.2.2028

Paikallisen järjestelyerän suuruus on 1,0 % KVTESin palkkasummasta.

Paikallisen järjestelyerän suuruus lasketaan erikseen liitteen 15 henkilöstön osalta ja muun KVTESin henkilöstön osalta erikseen.

Paikallinen järjestelyerä on määritelty palkkauksen kehittämissohjelmassa vuosille 2026–2028. Asiasta tarkemmin ks. Kunta- ja hyvinvointialan palkkarakenteita ja palkkausjärjestelmiä koskeva kehittämissohjelma 2026–2028.

5.4 Kehittämishojelman mukainen paikallinen järjestelyerä neuvottelumenettelyt

Neuvottelumenettelyissä noudatetaan soveltuvin osin kohdan 4.3 Paikallisten järjestelyerien menettelyjä. Kehittämishojelman mukaiset paikalliset erät jaetaan erikseen eläinlääkäreiden liitettä 15 varten.

5.5 Paikallisen järjestelyerän täytäntöönpano

Työ- ja virkaehtosopimuksissa olevat paikallista järjestelyerää koskevat neuvottelulausekkeet ovat voimassa allekirjoituspöytäkirjoissa ilmenevällä tavalla (KVTES 2025–2028).

Tämän sopimuksen kaikkien sopimusalojen paikallisten järjestelyerien osalta, erä neuvotellaan ao. pääsopijajärjestöjen tai sopijajärjestöjen edustajien kanssa pyrkien mahdollisuuksien mukaan yksimielisyyteen.

Jollei asiasta päästä yksimielisyyteen, työnantaja päättää järjestelyerän käytöstä tarkemmin kehittämissohjelmassa 2026–2028 ilmenevin kohdennuksin ja rajoituksin.

6 Tarkistettujen palkkojen maksaminen

6.1 Allekirjoituspöytäkirjan pykälän ”Tarkistettujen palkkojen maksaminen” muutoksista

Allekirjoituspöytäkirjan pykälää ”Tarkistettujen palkkojen maksaminen” maksamisen aikataulujen osalta on tarkennettu ja selkeytetty.

A- ja b-kohtiin on lisätty soveltamisohje, jossa on kaksi esimerkkiä. Esimerkki 2 koskee suuria työnantajia ja esimerkki 1 koskee muita kuin suuria työnantajia.

On syytä huomata, että soveltamisohjeeseen on lisätty tekstiä liittyen yleiskorotuksen maksamiseen.

Soveltamisohjeen mukaan yleiskorotus tulee aina pyrkiä maksamaan ajallaan, mikäli se on mahdollista.

C- ja d-kohtiin ei ole tullut muutoksia.

6.2 Allekirjoituspöytäkirjan määräys (KVTES 13 §)

Tarkistettujen palkkojen maksaminen

a) Tarkistetut palkat, palkkiot ja lisät maksetaan ensimmäisen kerran viimeistään kahden kuukauden kuluessa tarkistusten voimaantulosta. Jos suurilla työnantajilla ei voida noudattaa edellä mainittua ajankohtia, maksetaan tarkistetut palkat, palkkiot ja lisät viimeistään kolmen kuukauden kuluessa tarkistuksen voimaantulosta.

b) Takautuvat korotusmäärät maksetaan viimeistään kolmen kuukauden kuluessa tarkistuksen voimaantulosta ja suurilla työnantajilla neljän kuukauden kuluessa tarkistuksen voimaantulosta.

Tarkistettu palkka, palkkio tai lisä on maksettu ajallaan, kun korotus maksetaan viranhaltijan/työntekijän normaalina palkanmaksupäivänä.

Soveltamisohje

Esimerkki 1

Palkantarkastuksen ajankohta on 1.10.2025. a-) kohdan mukaiset palkat, maksut ja korvaukset on maksettu

ajallaan, kun korvaukset maksetaan viimeistään viranhaltijan/työntekijän normaalina palkanmaksupäivänä joulukuussa 2025.

Takautuvien korotusmäärien osalta (b) normaalina palkanmaksupäivänä tammikuussa 2026, mikäli sellaisia tulisi maksuun.

Yleiskorotus tulee aina pyrkiä maksamaan ajallaan, mikäli se on mahdollista.

Esimerkki 2 suuret työnantajat

Palkantarkastuksen ajankohta on 1.10.2025. a-) kohdan mukaiset palkat, maksut ja korvaukset on maksettu ajallaan, kun korvaukset maksetaan viimeistään viranhaltijan/työntekijän normaalina palkanmaksupäivänä tammikuussa 2026.

Takautuvien korotusmäärien osalta (b) normaalina palkanmaksupäivänä helmikuussa 2026, mikäli sellaisia tulisi maksuun.

Yleiskorotus tulee aina pyrkiä maksamaan ajallaan, mikäli se on mahdollista.

c) Työaikakorvaukset maksetaan sopimusmuutosten mukaan korotetun varsinaisen palkan perusteella korotusajankohtaa seuraavan kalenteriviikon alusta lukien. Korotuksen vaikutus maksetaan kalenteriviikon alusta lukien, mikäli korotusajankohta on kalenteriviikon ensimmäinen päivä.

d) Jaksotyössä työaikakorvaukset maksetaan sopimusmuutosten mukaan korotetun varsinaisen palkan perusteella korotusajankohtaa seuraavan työaikajakson alusta lukien. Korotuksen vaikutus työaikakorvauksiin maksetaan työaikajakson alusta lukien, mikäli työaikajaksossa on enemmän sopimusmuutosten perusteella korotettuja kalenteripäiviä.

7 Selostus kunta-alan yleisen virka- ja työehtosopimuksen (KVTES) 2025–2028 muuttuneista määräyksistä

Tässä ohjeessa selostetaan:

- lukujen I, III, IV, V, VII, VIII ja IX muuttuneita määräyksiä
- liitteen 16 muuttuneita määräyksiä.

Muuttuneet määräykset ovat yleiskirjeen liitteenä 3.

7.1 Luku I Yleinen osa

Työaikaluku 25 § 1 mom. lepoaika ja 4 § 2 mom. 3 kohta Koulutustilaisuus

KVTESin yleisen osan 4 § 2 momenttiin on lisätty mahdollisuus sopia paikallisella virka- ja työehtosopimuksella työajaksi työaikana ruokailu ja työaikaluvun mukainen koulutukseen osallistuminen.

Työaikaluvun 4 § 2 momentin 3 kohdan mukaan työajaksi luetaan koulutus, johon työnantaja määrää työntekijän/viranhaltijan osallistumaan. Uuden määräyksen mukaan paikallisella virka- ja työehtosopimuksella voidaan sopia, että koulutus on työaikaa muissakin kuin työaikaluvun 4 § 2 momentin 3 kohdan mukaisissa tilanteissa.

Työaikaluvun 25 § 1 momentin mukaista lepoaikaa (ruokailutauko) ei lueta työaikaan. Poikkeuksena on sopimuskohdassa mainittu tilanne, jossa lepoaikaa ei voida virka- tai työtehtävien laadun vuoksi järjestää, jolloin viranhaltijalle/työntekijälle on annettava tilaisuus aterioida työpaikalla työaikana. Uuden määräyksen mukaan paikallisella virka- ja työehtosopimuksella voidaan sopia siitä, että ruokailu on työaikaa myös tilanteissa, joissa lepoaika voidaan järjestää.

Työaikaluku 4 § 2 mom. 5 kohta lääkärin määräämät tutkimukset

KVTES yleisen osan 4 § 2 momenttiin on lisätty myös määräys, jonka mukaan paikallisella virka- ja työehtosopimuksella voidaan sopia toisin myös työntekijän/viranhaltijan eduksi työaikaluvun 4 § 2 momentin 5 kohdasta (lääkärin läheteellä määräämät tutkimukset).

Työaikaluvun 4 § 2 momentin 5 kohdan mukaan lääkärin läheteellä määräämiin tutkimuksiin sekä synnytystä edeltäviin lääketieteellisiin tutkimuksiin kulunutta aikaa ei lueta työajaksi, mutta viranhaltija/työntekijä voi sopimukseen kirjattujen edellytysten täyttyessä, käydä näissä tutkimuksissa työaikana.

Uuden määräyksen mukaan paikallisella virka- ja työehtosopimuksella voidaan sopia myös tästä sopimuskohdasta toisin siten, että myös muissa kuin sopimusmääräykseen kirjatuissa toimenpiteissä voidaan käydä työaikana, jos ne sijoittuvat työvuoroluettelon mukaiseen työaikaan. Paikallisella virka- ja työehtosopimuksella voidaan myös sopia siitä, että sopimusmääräyksissä taikka muissa erikseen sovitussa tutkimuksissa käyntiaika on työaikaa, jos se sijoittuu työvuoroluettelon mukaiseen työaikaan.

7.2 Luku III Työaikaluku

KVTES työaikalukuun on lisätty viittausmääräys työturvallisuuslakiin (4 §). Lisäksi muistutetaan siitä, että paikallisella virka- ja työehtosopimuksella voidaan sopia työajan ulkopuolella tapahtuvan matka-ajan korvaamisesta (4 §). Lisäksi 10 §:ssä on todettu, että poikkeusluvan mukaisessa säännöllisessä työajassa virka- ja työehtosopimuksen mukaisen keskimääräisen säännöllisen viikkotyöajan ylittäminen

työsuojeluviranomaisen myöntämän poikkeusluvan toimeenpanemiseksi edellyttää pääsopimuksen mukaista paikallista työ- ja virkaehtosopimusta (10 §).

7.2.1 Viittausmääräys työturvallisuuslakiin ja paikallinen sopimus matka-ajan korvaamisesta

Työaikaluvun 4 § 2 momentin 2-kohtaan on lisätty viittausmääräys työturvallisuuslain 10 §, 13 § ja 25 §:ään. Tällä tuodaan näkyviin työnantajan velvollisuutta ehkäistä työajan ulkopuolella tapahtuvaan matkustamiseen liittyvää liiallista rasitusta työturvallisuuslain mukaisesti. Työnantajan on tullut huomioida mainitut lainkohdat toiminnassaan jo aiemmin.

Saman määräyksen soveltamisohjeeseen on lisätty muistutus siitä, että pääsopimuksen 12 §:n mukaisella paikallisella työ- ja virkaehtosopimuksella voidaan sopia työajan ulkopuolella tapahtuvan matka-ajan korvaamisesta. Tämä on ollut mahdollista jo ennen asian mainitsemista sopimusmääräyksessä.

7.2.2 Poikkeusluvan mukainen työaika

Työaikaluvun 10 §:ää on päivitetty. Määräys koskee poikkeuksellista säännöllistä työaikaa eli aika ajoin tehtävää työtä. Päivitetyin määräyksen mukaan työ- ja virkaehtosopimuksen mukaisen keskimääräisen säännöllisen viikkotyöajan ylittäminen työsuojeluviranomaisen myöntämän poikkeusluvan toimeenpanemiseksi edellyttää pääsopimuksen mukaista paikallista työ- ja virkaehtosopimusta.

7.2.3 KT:n ja pääsopijajärjestöjen yhteistä ohjeistusta liittyen työvuoroluetteloa ja varallaoloa koskevien sopimusmääräysten soveltamiseen

7.2.3.1 Työvuoroluettelo

Työvuoroluetteloa koskevat sopimusmääräykset eivät ole muuttuneet. Sopijapuolet kiinnittävät soveltajien huomiota seuraaviin asioihin.

Työvuoroluettelon muuttaminen

Työnantajan on arvioitava perustellun syyn olemassaoloa kussakin tapauksessa erikseen. Mikäli muutoksista ei päästä yksimielisyyteen, tulisi työvuoroluetteloon tehdä vain ne muutokset, jotka ovat toiminnan kannalta välttämättömiä.

Perusteltuun syyhyn tai suostumukseen perustuva työvuoroluettelon muutos voi käytännössä johtaa useampaan kuin yhteen muutokseen saman tasoittumisjakson aikana. Työnantajalla on oikeus perustellusta syystä muuttaa työvuoroluetteloa siten, että samanaikaisesti työtunteja lisätään toisaalle ja vähennetään toisaalta säännöllisen työajan puitteissa. Tärkeää on, että ”tuplamuutokset” tehdään yhtäaikaaisesti.

Työtuntien muodostuminen ylityöksi tai vahvistetun työvuoroluettelon työtuntien alittuminen ei sinänsä ole perusteltu syy muuttaa työvuoroluetteloa.

Muutosten kuormittavuus

Työnantajan tulee mahdollisuuksien mukaan ennen perustelulla syyllä tehtyjä työvuoroluettelon muutoksia tarkastella, etteivät muutokset kuormita samoja työntekijöitä liikaa tai määrällisesti liian usein. Lisäksi työnantajan tulee harkita, onko muita vaihtoehtoja kuin työvuoroluettelon muutos. Tämä on tärkeää etenkin, jos muutoksia tapahtuu usein.

Työvuoroluetteloa muutettaessa työn vähentymisen perusteella perustellun syyn olemassaolo edellyttää, että työnantaja selvittää myös mahdollisuudet tarjota työntekijälle muuta työtä (TT:2007:47). Työsuojelulliset ja

tehokkuusnäkökohdat puoltavat sitä, että työvuorosta pois jäävän tai jääneen tilalle pyritään saamaan ensisijaisesti muu kuin työvuoronsa juuri lopettanut työntekijä.

7.2.3.2 Varallaolo

Varallaoloa koskevat sopimusmääräykset eivät ole muuttuneet. Sopijaosapuolet kiinnittävät soveltajien huomiota seuraaviin asioihin.

Varallaolon luonteesta

Varallaololla tarkoitetaan sitä, että viranhaltijan/työntekijän on oltava tavoitettavissa niin, että hänet voidaan tarvittaessa kutsua työhön. Varallaoloa käytettäessä on huomioitava, että varallaolo ei kohtuuttomasti haittaa vapaa-aikaa. Työnantaja ei voi edellyttää, että työntekijä on tavoitettavissa vapaa-ajallaan ilman, että hänen kanssaan on sovittu varallaolosta.

Vapaamuotoisen varallaolon sitovuus vaikuttaa työaikaluvun 5 §:n mukaan korvaustasoon. Määräyksen mukaan korvausta määrittäessä otetaan huomioon varallaolon aiheuttamat rajoitukset viranhaltijalle/työntekijälle kuten esimerkiksi liikkumisalueen laajuus ja työpaikalle saapumisen enimmäisaika.

Varallaolija voi lähtökohtaisesti varallaolon aikana järjestää ajankäyttönsä haluamallaan tavalla, kunhan hän pääsee työpisteeseen/tekee työsuorituksen määritellyssä ajassa. Varallaoloajan pituus ja varallaolon toistuvuus eivät saa haitata kohtuuttomasti viranhaltijan/työntekijän vapaa-ajan käyttöä. Varallaolosta on ilmoitettava varallaolijalle vähintään kolmea vuorokautta aikaisemmin paitsi ennalta arvaamattomissa kiireellisissä tapauksissa.

Varallaolon pituus

Työaikaluvun 5 §:ssä vapaamuotoisen varallaolon pituutta tai frekvenssiä (kertaa / kuukausi) ei ole määritelty tai rajattu. Viikkolevon aikana varallaolo vaatii viranhaltijan/työntekijän suostumuksen. Vapaamuotoisen varallaolon tarkoituksenmukaisuutta mietittäessä tulee kiinnittää huomiota varallaolon luonteeseen. Yleensä varallaolo on pidempi kuin aktiivityöhön tarvittava aika. Tämä johtuu siitä, että varallaolon tarve on kytketty mahdolliseen tarpeeseen kutsua henkilö työhön.

Esimerkki

Työntekijä/viranhaltija on määrätty varallaoloon lauantaisi klo 9.00–18.00. On tavoiteltavaa, että työhön käytetty aika pääosin sijoittuu kyseiseen varallaoloaikaan.

Varallaolosta sopimisesta

Varallaolosta sovitaan työntekijän/viranhaltijan kanssa. Työaicalaissa todetaan kuitenkin, että julkisen yhteisön virkamies tai viranhaltija ei saa kieltäytyä työnantajan määräämästä varallaolosta, jos varallaolo on työn laadun ja erittäin pakottavien syiden vuoksi välttämätöntä. Varallaolosta sopiminen on mahdollista työsopimuksessa. Varallaolosta tulee antaa sellaiset kirjalliset ohjeet, että viranhaltija/työntekijä tietää varallaoloon liittyvät oikeudet ja velvollisuudet (esimerkiksi missä ajassa työpaikalle on viimeistään saavuttava).

Työnantaja päättää varallaolon muodosta. Palkansaajalla täytyy kuitenkin olla varallaoloon sitoutuessaan lähtökohtaisesti tieto varallaolon velvoittavuudesta ja kuormittavuudesta, kuten varallaolon pituudesta ja toistuvuudesta, jotta hän voi sitoutuessaan tietää kuinka sitovaa ja usein toistuvaa varallaolo hänen kohdallaan on.

Työnantajan ja varallaolijan on syytä tarkastella varallaolon toimivuutta ja kuormittavuutta säännöllisesti. Lisäksi varallaolon järjestämisestä on hyvä säännöllisesti keskustella varallaoloa tekevien kanssa, jotta varallaolo voitaisiin järjestää sopivimmalla tavalla paikalliset ja työntekijän/viranhaltijan yksilölliset olosuhteet huomioon ottaen.

7.3 Luku IV Vuosilomaluku

7.3.1 Vuosilomapäivien vaihtaminen rahaksi

Vuosilomalukuun lisättiin uusi määräaikainen sopimuskauden 1.5.2025–29.2.2028 voimassa oleva määräys (23 §), jonka mukaan paikallisella virka- ja työehtosopimuksella voidaan sopia 30 vuosilomapäivän ylittävän loman osan vaihtamisesta rahaksi.

Tämän määräyksen perusteella voidaan vaihtaa lomanmääräytymisvuosien 2024–2025, 2025–2026 ja 2026–2027 vuosilomia. Kultakin lomanmääräytymisvuodelta voidaan vaihtaa 1–8 vuosilomapäivää rahaksi.

Vuosilomaluvun 8 §:ään on lisätty 5 momentti, jonka mukaan vuosilomaluvun 23 §:n mukaisten edellytysten täyttyessä työnantaja ja työntekijä/viranhaltija voivat sopia lomanmääräytymisvuodelta ansaitun vuosiloman 30 vuosilomapäivän ylittävien päivien osalta loman vaihtamisesta rahaksi.

Uuden sopimuskohdan soveltaminen edellyttää, että sen käyttöönottamisesta sovitaan pääsopimuksen 12 §:n mukaisella paikallisella virka- ja työehtosopimuksella. Lomapäivien vaihtamisesta rahaksi sovitaan tämän jälkeen kirjallisesti työntekijän/viranhaltijan ja työnantajan välillä.

Sopimus tehdään kirjallisesti aikaisintaan lomanmääräytymisvuoden päätyttyä ja viimeistään vuoden kuluessa lomakauden päättymisestä. Sopimukseen kirjataan, minkä lomanmääräytymisvuoden vuosilomista on kysymys.

Esimerkki

Rahana maksettavat lomapäivät maksetaan vuosilomaluvun 16 § (Lomakorvaus palvelussuhteen päättyessä) mukaisesti. Korvauksen laskentakuukautena käytetään sitä kuukautta, jolloin sopimus lomapäivien vaihtamisesta rahaksi on tehty. Korvaus maksetaan viimeistään sopimuksen allekirjoittamista seuraavan kalenterikuukauden aikana.

Vuosilomaluvun 7 §:n 2 momenttia sovellettaessa on huomioitava, että kyseisen viranhaltijan/työntekijän ansaittujen vuosilomapäivien lukumäärä ei muutu, vaikka 30 vuosilomapäivän ylittävän loman osan osa vaihdetaan rahaksi.

7.4 KVTES V luvun muuttuneet määräykset

7.4.1 KVTES V luvun muuttuneet määräykset / sairauspoissaolo

KVTES V luvun 1 § 2 momentin mukaan työkyvyttömyydestä on esitettävä hyväksyttävä lääkärintodistus. Työkyvyttömyys voidaan osoittaa myös muulla luotettavalla tavalla enintään viisi päivää tai toimivaltaisen viranomaisen päätöksen perusteella tätä pitemmänkin työkyvyttömyyden osalta, jollei sairauspoissaolon myöntäjä katso lääkärintodistuksen esittämistä näissä tapauksissa erityisestä syystä tarpeelliseksi. KVTES V luvun 1 § 2 momentin

soveltamisohjeeseen on lisätty tarkennus, jonka mukaan muu luotettava tapa voi olla esimerkiksi fysioterapeutin antama todistus.

KVTES V luvun 1 § 2 momentin soveltamisohjeeseen on lisätty määräys, jonka mukaan lääkärintodistukseen merkitty hedelmöityshoidoista aiheutuva työkyvyttömyys oikeuttaa palkalliseen sairauspoissaoloon. Tulkintaa koskevan oikeuskäytännön mukaan palkallisen sairauspoissaolon edellytyksenä on ollut, että hedelmöityshoidolle on ollut työntekijän/viranhaltijan omaan terveydentilaan liittyvät lääketieteelliset perusteet. Tästä aikaisemmasta oikeuskäytännöstä poiketen, oikeus palkalliseen sairauspoissaoloon koskee jatkossa kaikkia tilanteita, joissa hedelmöityshoidoista aiheutuu työntekijälle/viranhaltijalle lääkärintodistukseen merkitty työkyvyttömyys. Palkalliseen sairauspoissaoloon riittää, että hedelmöityshoidoista aiheutuu työntekijälle/viranhaltijalle lääkärintodistukseen merkitty työkyvyttömyys ja työntekijä/viranhaltija täyttää KVTES V luvun 1–2 §:n edellytykset.

7.4.2 KVTES V luvun muuttuneet määräykset / perhevapaat (raskaus- ja vanhempainvapaa)

Raskausvapaa

KVTES V luvun 7 § on lisätty uusi 2 momentti, jonka mukaan kyseisen määräyksen 1 momentin 2 kohdan mukaista edellytystä ei noudateta tilanteissa, joissa raskaus päättyy ennenaikaisesti 154 raskauspäivän jälkeen, mutta ennen kuin raskausvapaata on 1 momentin 2 kohdan mukaan viimeistään haettava eikä viranhaltija/työntekijä ole raskauden päättyessä vielä hakenut raskausvapaata.

Palkallisuuden edellytyksenä tällöinkin on, että 1 momentin 1 kohta sekä 3–4 kohdat täyttyvät ja että viranhaltija/työntekijä hakee raskausvapaata ilman aiheetonta viivytystä raskauden päättymisen jälkeen.

Esimerkki 1

Raskaana olevan työntekijän laskettu aika on 1.9.2025.

Työntekijän on tarkoitus aloittaa raskausvapaa työsopimuslain 4 luvun 1 § 2 momentin mukaisesti 30 arkipäivää ennen laskettua synnytysaikaa.

Työntekijän raskaus kuitenkin päättyy ennenaikaisesti 12.5.2025, jolloin työntekijän raskaus on kestänyt 168 päivää. Työntekijä ei ollut ennen raskauden päättymistä hakenut raskausvapaata (jos raskaus olisi jatkunut normaalisti, työntekijä olisi voinut hakea raskausvapaata viimeistään kaksi kuukautta ennen raskausvapaan aiottua alkamista eli viimeistään 28.5.2025), mutta työntekijä hakee työnantajalta raskausvapaata raskauden päättymisen jälkeen ilman aiheetonta viivytystä.

Työntekijä täyttää KVTES V luvun 7 § 1 momentin 1 kohdan ja 3–4 kohdan palkallisen raskausvapaan edellytykset.

Näin ollen työnantaja maksaa työntekijälle raskausvapaan palkan KVTES V luvun 7 § 2 momentin perusteella.

KVTES V luvun 7 §:n aiempi 2 momentti on siirretty 3 momentiksi.

Vanhempainvapaa

KVTES V luvun 8 § on lisätty uusi 2 momentti, jonka mukaan kyseisen määräyksen 1 momentin 2 kohdan mukaista edellytystä ei noudateta tilanteissa, joissa raskaus päättyy ennenaikaisesti 154 raskauspäivän jälkeen, mutta ennen kuin vanhempainvapaata on 1

momentin 2 kohdan mukaan viimeistään haettava eikä viranhaltija/työntekijä ole raskauden päättyessä vielä hakenut vanhempainvapaata.

Palkallisuuden edellytyksenä tällöinkin on, että 1 momentin 1 kohta sekä 3–4 kohdat täyttyvät ja että viranhaltija/työntekijä hakee vanhempainvapaata ilman aiheetonta viivytystä raskauden päättymisen jälkeen.

Esimerkki 2

Raskaana olevan työntekijän laskettu aika on 1.9.2025.

Työntekijän suunnitelmana on pitää palkallinen vanhempainvapaa välittömästi raskausvapaan jälkeen yhdenjaksoisena. Työntekijän raskaus kuitenkin päättyy ennenaikaisesti 12.5.2025, jolloin työntekijän raskaus on kestänyt 168 päivää. Raskausrahakausi (raskausvapaa) alkaa sairausvakuutuslain mukaisesti lapsen syntymää seuraavasta arkipäivästä eli 13.5.2025 ja kestää 40 arkipäivää eli 30.6.2025 saakka. Tämän jälkeen, eli 1.7.2025 lähtien työntekijällä on oikeus vanhempainrahaan ja vanhempainvapaaseen.

Työntekijä ei ollut ennen raskauden päättymistä hakenut raskausvapaata eikä vanhempainvapaata. Työntekijä hakee työnantajalta raskausvapaata ja vanhempainvapaata raskauden päättymisen jälkeen ilman aiheetonta viivytystä.

Työntekijä täyttää KVTES V luvun 8 § 1 momentin 1 kohdan ja 3–4 kohdan palkallisen vanhempainvapaan edellytykset.

Näin ollen työnantaja maksaa työntekijälle vanhempainvapaan palkan KVTES V luvun 8 § 2 momentin perusteella.

Esimerkki 3

Työntekijän, joka ei synnytä lasta, lapsen laskettu aika on 15.10.2025. Työntekijä haluaa pitää vanhempainvapaata lapsen syntymän yhteydessä 18 vanhempainvapaapäivää. Työntekijän puolison raskaus päättyy ennenaikaisesti 1.8.2025.

Jos lapsi olisi syntynyt laskettuna aikana, työntekijä olisi voinut hakea vanhempainvapaata viimeistään kaksi kuukautta ennen vanhempainvapaan aiottua alkamista (eli viimeistään 15.8.2025, kun oletetaan, että lapsi olisi syntynyt laskettuna päivänä 15.10.2025).

Työntekijä ei ole hakenut vanhempainvapaata raskauden päättyessä 1.8.2025. Työntekijä hakee vanhempainvapaata raskauden päättymisen jälkeen 18 vanhempainvapaapäivän ajaksi ilman aiheetonta viivytystä.

Työntekijä täyttää KVTES V luvun 8 § 1 momentin 1 kohdan ja 3–4 kohdan palkallisen vanhempainvapaan edellytykset.

Näin ollen työnantaja maksaa työntekijälle vanhempainvapaan palkan 18 vanhempainvapaapäivältä ajalta (2.8.2025–22.8.2025) KVTES V luvun 8 § 2 momentin perusteella.

KVTES V luvun 8 §:n aiempi 2 momentti on siirretty 3 momentiksi. KVTES V luvun 8 §:n aiempi 3 momentti on siirretty 4 momentiksi.

7.4.3 KVTES V luvun muuttuneet määräykset / perhevapaat (tilapäinen hoitovapaa)

KVTES V luvun 9 § 2 momenttia on muutettu niin, että tilapäisen hoitovapaan ajalta palkan maksamisen edellytyksenä on, että molemmat vanhemmat ovat

ansiotyössä, mutta kodin ulkopuolista ansiotyötä ei enää edellytetä. Muutoin palkan maksamisen edellytykset tilapäisen hoitovapaan ajalta säilyivät ennallaan.

Esimerkki 4

Kunnan palveluksessa olevan viranhaltijan puoliso on yrittäjä.

Kunnan viranhaltijan ja yrittäjä asuvat samassa taloudessa ja heillä on yhteinen 11-vuotias lapsi.

Lapsen sairaustuessa äkillisesti, kunnan palveluksessa oleva viranhaltija voi jäädä tilapäiselle hoitovapaalle sopimuksen kirjattujen edellytysten täyttyessä. Katso KVTES V luvun 9 §.

Kunta maksaa viranhaltijalle hänen varsinaisen palkkansa tilapäisen hoitovapaan ajalta kolmelta peräkkäiseltä työpäivältä, sillä lapsen toinen vanhempi on ansiotyössä (yrittäjä) ja palkan maksamisen edellytykset tilapäisen hoitovapaan ajalta täyttyvät.

7.4.4 KVTES V luvun muuttuneet määräykset / perhevapaat (imetystauko)

KVTES V lukuun on lisätty uusi 7 a §. KVTES V luvun 7a §:n 1 kappaleen mukaan työntekijälle/viranhaltijalle, joka imettää alle 1-vuotiasta lastaan, on annettava palkallinen yhteensä enintään 15 minuutin pituinen imetystauko työpäivän aikana. Imetystauko annetaan, mikäli se on mahdollista huomioiden työntekijän/viranhaltijan työn luonne.

KVTES V luvun 7a §:n 2 kappaleen mukaan imetystauko luetaan työaikaan. Imetystauko alkaa, kun työnteko keskeytyy ja loppuu kun työnteko alkaa uudelleen. Työntekijä/viranhaltija ei saa poistua työpaikalta tauon

aikana. Ollakseen oikeutettu palkalliseen imetystaukoon on työntekijän työvuoron pituuden oltava vähintään kuusi tuntia.

KVTES V luvun 7a §:n 3 kappaleen imetystauon käytännön järjestämisestä lähtökohtaisesti sovitaan työntekijän ja työnantajan kesken. Imetystauko järjestetään siten, ettei tauosta aiheudu häiriötä työn kululle ja suoritettaville toiminnoille tai palveluille. Järjestely ei saa vaarantaa asiakas- ja potilasturvallisuutta eikä aiheuttaa häiriötä työyhteisölle. Esihenkilöllä on em. seikat huomioiden oikeus osoittaa imetystauon ajankohta.

KVTES V luvun 7a §:n soveltamisohjeen mukaan työntekijällä on oikeus imetystaukoon joko imettääkseen lastaan ja/tai pumpatakseen maitoa. Imetystaukoon katsotaan kuuluvaksi koko imetykseen tai maidon pumppaamiseen kuluva aika mukaan lukien mahdolliset siirtymät, vaatteiden vaihdot, mahdollinen peseytyminen ja muut vastaavat toimenpiteet. Imetystaukoa ei ole välttämätöntä sopia pidettäväksi tiettynä kellonaikana, vaan voidaan menetellä esimerkiksi siten, että imetystauko pidetään tiettyjen kellonaikojen välisenä aikana silloin kun se on virka-/työtehtävien kannalta tarkoituksenmukaisinta.

Esihenkilön määritessä imetystauon ajankohdan, otetaan ensisijaisesti huomioon se, että imetystauko pidetään silloin kun se on äidin ja lapsen kannalta tarpeellista. Tauko voidaan pitää joko yhtenä tai useampana taukona työpäivän aikana. Imetystauko on mahdollisuuksien mukaan sijoitettava muun tauon yhteyteen. Imetystaukoa ei voida määrätä pidettäväksi työpäivän alussa tai lopussa.

7.4.5 KVTES V luvun muuttuneet määräykset / opintovapaat

KVTES V luvun 10 § 1 momenttia on muutettu seuraavaan muotoon:

” Opintovapaalakia sovellettaessa palvelussuhde katsotaan päätoimiseksi, mikäli säännöllinen työaika on keskimäärin vähintään 19 tuntia viikossa.”

KVTES V luvun 10 § on lisätty uusi 3 momentti, jonka mukaan raskaana olevalla/synnyttäneellä viranhaltijalla/työntekijällä on oikeus keskeyttää myönnetty opintovapaa enintään 105 arkipäivän ajaksi raskausvapaan ja/tai vanhempainvapaan vuoksi. Ko. vapaiden palkallisuus määräytyy V luvun 7–8 §:n mukaisesti. Välittömästi kyseisen raskaus- ja/tai vanhempainvapaan jälkeen jatkuu opintovapaan vuoksi myönnetty virka-/työvapaa mikäli kyseistä vapaata on vielä jäljellä. Viranhaltijalla/työntekijällä on hakemuksesta oikeus pitää keskeytyksen alle jäänyt opintovapaan osuus (enintään 105 arkipäivää) myöhemmin.

Esimerkki 5

Työntekijälle on myönnetty opintovapaata ajalle 1.1.2026–31.5.2027. Opintovapaalla oleva työntekijä on raskaana ja hänen laskettu aikansa on 1.9.2026.

Työntekijä ilmoittaa työnantajalle 15.5.2026 keskeyttävänsä opintovapaansa raskausvapaan ja vanhempainvapaan ajaksi sekä hakee samana päivänä (15.5.2026) työnantajalta raskausvapaata 28.7.2026–11.9.2026 väliselle ajalle (40 arkipäivää) ja vanhempainvapaata 12.9.2026–27.11.2026 väliselle ajalle (65 arkipäivää).

Työntekijä täyttää KVTES V luvun 7–8 § palkallisuuden edellytykset.

Työnantaja keskeyttää opintovapaan KVTES V luvun 10 § 3 momentin perusteella 28.7–27.11.2026 väliseksi ajaksi ja maksaa työntekijälle raskausvapaan ajalta 28.7.–11.9.2026 palkan KVTES V luvun 7 §:n mukaisesti.

Lisäksi työnantaja maksaa työntekijälle palkan palkallisen vanhempainvapaan ajalta 12.9.2026–19.10.2026.

Ajan 20.10.2026–27.11.2026 työntekijä on palkattomalla vanhempainvapaalla.

28.11.2026 työntekijän opintovapaa jatkuu 31.5.2027 saakka.

Työntekijällä on hakemuksesta oikeus pitää keskeytyksen alle jäänyt opintovapaan osuus (105 arkipäivää) myöhemmin.

7.4.6 KVTES V luvun muuttuneet määräykset / eräät virka- ja työvapaat

KVTES V luvun 11 § 2 momentista poistettiin parisuhteen rekisteröimispäivä lainsäädännön muuttumisen vuoksi.

Lisäksi KVTES V luvun 11 § 2 momenttiin lisättiin palkalliseksi vapaapäiväksi työpäiväksi sattuva avopuolison hautajaispäivä (siunauspäivä). KVTES V luvun 11 § 2 momentin soveltamisohjeeseen lisättiin avopuolison määritelmä, jonka mukaan avopuolisolla tarkoitetaan yhteistaloudessa asuvia parisuhteen osapuolia.

7.5 Luku VII Luottamusedustajat

Luottamusmies-termit on korvattu sukupuolineutraalilla nimikkeellä luottamusedustaja esimerkiksi pääluottamusedustaja, luottamusedustaja ja luottamusedustajakorvaus.

Luottamusedustajalukuun tuli 2 § 1 momentin soveltamisohje, jonka mukaan luottamusedustajalla tarkoitetaan työlainsäädännössä tarkoitettua luottamusmiestä.

Luvun 3 §:n 3 momenttiin lisättiin määräys, jonka mukaan kunnassa/kuntayhtymässä ja sen omistamilla yhtiöillä voi olla tietyin edellytyksin yhteisiä pääluottamusedustajia ja luottamusedustajia.

Luottamusedustajien asettamista koskevan 3 §:n 2 momentin mukaan luottamusedustajien lukumäärästä, toimialueesta ja tehtäväjaosta sovitaan luottamusedustajaluvun 13 §:n mukaisella paikallisella sopimuksella. Luottamusedustajan ajankäyttöä koskevan 8 §:n 1 momentin mukaan luottamusedustajan ajankäytöstä säännöllisenä työaikana sovitaan luottamusedustajia koskevan luvun 13 §:n mukaisella paikallisella sopimuksella. Momenteista poistettiin sana ”tarvittaessa”, joten 13 §:n mukaisen sopimuksen tekeminen on velvoittavaa.

Luvun 8 §:n 4 momenttiin on lisätty selkeyden vuoksi viittausmääräys työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnassa ja hyvinvointialueella annetun lain (yhteistoimintalaki) 20 §:ään. Henkilöstön edustajalle annetaan yhteistoimintalaissa tarkoitettujen tehtävien hoitamiseksi ajankäyttöä yhteistoimintalain 20 §:n mukaisesti.

Luottamusedustaja luvun 8 §:n 6 momentin määräaikaista pöytäkirjamerkintää kiinteän vapautuksen määräytymisestä jatkettiin sopimuskauden 2025–2028 loppuun. Pöytäkirjamerkinnän mukaan, jos paikallisesti ei toisin sovita, pääluottamusedustajalle (tai ellei sellaista ole vastaavassa asemassa olevalle luottamusedustajalle) annettava kiinteä vapautus on vähintään keskimäärin työpäivä viikossa 105 hänen edustamaansa

viranhaltijaa/työntekijää kohden.

Tehtävistään kokonaan vapautetun luottamusedustajan tehtäväkohtainen palkka on 1.5.2025 lukien vähintään 2 350,00 euroa (9 §). Vähimmäispalkka korottuu sopimuskauden aikana määräykseen kirjatuin tavoin.

Luottamusedustajakorvauksia on korotettu 1.10.2025 lukien (10 § 1 mom.).

Pääluottamusedustajalle (tai ellei sellaista ole nimetty, vastaavassa asemassa olevalle luottamusedustajalle) maksetaan 9 §:n mukaisen palkan lisäksi luottamusedustajatyöstä varsinaiseen palkkaan kuuluva korvaus seuraavasti:

Edustettavien lukumäärä	Korvaus €/kk 1.6.2022	Korvaus €/kk 1.10.2025
5–79	79	83
80–159	99	104
160–249	117	123
250–339	156	163
340–449	203	213
450–699	238	249
700–	273	286

Luottamusedustajakorvaukseen ei noudateta 1.5.2025 lukien palkkausluvun 4 § 1 momentin määräyksiä osa-aikaisen palkasta. Luottamusedustajakorvaus maksetaan osa-aikatyötä tekeväälle pääluottamusedustajalle täysimääräisenä edustettavien lukumäärän mukaisesti.

7.6 Luku VIII Lomauttaminen, osa-aikaistaminen ja palvelussuhteen päättymisen

Luvun VIII 2 §:ssä mainittua lomautusilmoitusaikaa lyhennettiin kuukaudesta kolmeen viikkoon.

3 §:n 1 ja 2 momenttien soveltamisohjeissa työvoimatoimisto-sana on muutettu työvoimaviranomaiseksi. Muutos ei vaikuta määräyksen tulkintaan.

7.7 Luku IX Työsuojeluvaltuutettujen irtisanomissuoja ja työsuojeluvaltuutetun korvaukset

Varsinaiselle kuukausipalkkaiselle työsuojeluvaltuutetulle maksetaan työsuojeluvaltuutetun korvausta 1.10.2025 alkaen 104 euroa.

Työsuojeluvaltuutetun asemaa koskevaan lukuun on lisätty määräys, jonka mukaan työsuojeluvaltuutetun korvaukseen ei noudateta 1.5.2025 lukien palkkausluvun 4 § 1 momentin määräyksiä osa-aikaisen palkasta.

Työsuojeluvaltuutetun korvaus maksetaan osa-aikatyötä tekeväälle työsuojeluvaltuutetulle täysimääräisenä. Mikäli työsuojeluvaltuutetun edustamien työntekijöiden ja viranhaltijoiden määrä on alle 700, niin korvaus maksetaan IX luvun 2 §:n 1 momentin korvauksen suuruisena. Mikäli työsuojeluvaltuutetun edustamien

työntekijöiden ja viranhaltijoiden määrä on 700 tai enemmän, niin korvaus maksetaan IX luvun 2 §:n 1 momentin pöytäkirjamerkinnän mukaisesti.

Työsuojeluvaltuutetun korvausta koskevaa määrääikaista pöytäkirjamerkintää jatkettiin sopimuskauden loppuun ja korvauksen määrä nostettiin 286 euroon 1.10.2025 lukien (edustettujen työntekijöiden/viranhaltijoiden määrä vähintään 700) (2 §).

7.8 KVTESin Liite 12 Omassa kodissaan työskentelevät perhepäivähoitajat

Liitteestä 12 on poistettu palkkausta koskevat määräykset. Perhepäivähoitajiin sovelletaan KVTESin palkkausmääräyksiä sellaisenaan. Perhepäivähoitajien palkkaryhmä on sijainnut 1.5.2025 alkaen liitteessä 5. Liitteessä 5 omassa kodissaan työskentelevillä perhepäivähoitajilla on vain yksi palkkaryhmä (5PPH66), aiemman kahden palkkahinnoittelukohdan sijaan.

Liitteessä 12 on työaikamääräykset sekä eräät erityismääräykset. Muutoksesta johtuen myös liitteen 12 pykälöinti on muuttunut ja määräysten paikkaa on vaihdettu. Liitteen 12 11 §:n tilapäistä hoitovapaata koskeva soveltamisohjeen kohta on poistettu tarpeettomana. Omassa kodissaan työskentelevien perhepäivähoitajien oikeus tilapäiseen hoitovapaaseen ja sen ajalta maksettavaan palkkaan määräytyy KVTES V luvun 9 §:n mukaisesti. Mitään sisällöllisiä muutoksia ei määräyksiin ole kuitenkaan tehty. KVTESin ja liitteen 12 määräyksiä sovelletaan siten, että liitteessä 12 oleva erityismääräys syrjäyttää KVTESin vastaavan määräyksen siten kuin liitteessä 12 on tarkemmin todettu.

7.9 KVTESin Liite 13 Maatalouslomittajat

KVTES Liite 13 lisättiin 14 § koskien työaikamääräyksiä arvioivaa työryhmää. Liitteeseen 13 asetettiin sopimuskauden ajaksi työryhmä, jonka tehtävänä on arvioida KVTESin Liite 13 työaikamääräysten uudistamistarpeet ja tehdä esitykset mahdollisesti tarvittavista sopimusmuutoksista. Arvioinnin tavoitteena on kehittää KVTESin Liitteen 13 työaikamääräyksiä sen soveltamisalan toimintojen ja palveluiden tuloksellisuutta sekä henkilöstön terveyttä, työhyvinvointia tukeviksi. Ryhmä seuraa ja huomioi työssään KVTESin allekirjoituspöytäkirjan työaikatyöryhmän työskentelyn.

7.10 KVTESin liite 15 Eläinlääkärit

KVTESin eläinlääkäreiden liitettä 15 selostetaan tarkemmin yleiskirjeen liitteenä 4.

KVTESin liitteen 15 määräykset ovat yleiskirjeen liitteessä 5. Eläinlääkäritaksa 1.5.2025 on yleiskirjeen liitteenä 6.

7.11 Liite 16 Matkakustannusten korvaukset

Liitteen 16 5 §:ään muutettiin pysyvästi määräyksenä auton kilometrikorvausten (snt/km) alentamisen raja 5000 kilometristä 8000 kilometriin. Aiemmin sopimuskauden 1.3.2023-30.4.2025 ajaksi kilometriraja oli nostettu 5000 kilometristä 7000 kilometriin.

Esimerkki

Työntekijälle on tullut oman auton käytöstä 15.4.2025 täyteen 7 000 kilometrin raja, jonka jälkeen maksettu kilometrikorvaus on alentunut. Työntekijälle 1.5.2025 alkaen oman auton käytöstä kertyviltä 1 000 kilometriltä

*maksetaan korkeampi kilometrikorvaus (59 snt/km),
jonka jälkeen kilometrikorvaus alentuu (52 snt/km).*

*Matkakustannusten korvauksia koskevasta liitteestä
poistettiin tarpeettomana 16 §, joka koski
oppikurssilaisille maksettavia korvauksia.*

Aiemmin ollut tyhjä 13 § ”poistettu” poistettiin. Näin ollen
liitteen 16 määräysten pykälänumerointi muuttui 14 §:stä
alkaen.

7.12 Sopimuskaudella toimivat KVTESin allekirjoituspöytäkirjan mukaiset työryhmät

Sopimuskaudelle asetetaan seuraavat keskustason
työryhmät:

Palkkausjärjestelmätyöryhmä

Työryhmän ensisijainen tehtävä on seurata ja ohjata
edellisellä sopimuskaudella sovitun
tasopalkkajärjestelmän käyttöönottoa ja tarpeen mukaan
arvioida järjestelmän kehittämistarpeita. Työryhmässä
laaditaan tasopalkkajärjestelmäopas. Myös
palkkausjärjestelmän muista osista (esim.
henkilökohtainen lisä, työkokemuslisä, tulospalkkio),
voidaan neuvotella.

Työaikatyöryhmä

Työryhmän tehtävänä on arvioida KVTESin
työaikamääräysten uudistamistarpeet ja tehdä esitykset
tarvittavista sopimusmuutoksista. Arvioinnissa
tavoitteena on kehittää työaikamääräyksiä sen
soveltamisalan toimintojen ja palveluiden sekä
henkilöstön terveyttä, työhyvinvointia ja tuloksellisuutta
tukeviksi. Tavoitteena on, että sopimusmääräyksiä

kehitetään siten, että niiden avulla voidaan vähentää työajan ulkopuolella tapahtuvaan matkustamiseen liittyvää liiallista rasitusta.

Työryhmä voi simuloida ja pilotoida erilaisia työaikamalleja ja -määräyksiä.

Työryhmä, jonka tehtävänä arvioida ja kehittää sopimusmääräyksiä, joilla voidaan tukea työntekijän/viranhaltijan pysymistä työelämässä ja paluuta työhön

Tarkastelun kohteena ovat erityisesti osasairauspäivärahaa koskevat määräykset ja se, miten voidaan tukea, edistää ja mahdollistaa työhön paluu pidemmiltä sairauspoissaolojaksoilta. Tarkastelun kohteena ovat ainakin palkkausta ja vuosilomaoikeutta koskevat sopimusmääräykset. Työryhmässä tarkastellaan myös erilaisia korvaavan työn malleja ja arvioidaan korvaavan työn mallin ottamista osaksi virka- ja työehtosopimuksia.

Henkilöstön edustajien asemaa tarkasteleva työryhmä

Työryhmän tehtävänä on arvioida henkilöstön edustajien asemaan liittyvien virka- ja työehtosopimusten kehittämis- ja muutostarpeita. Työryhmän tehtävänä on tarkastella ja arvioida henkilöstön edustajien asemaa. Arvioinnissa huomioidaan palveluiden järjestämisessä sekä sopimusrakenteessa tapahtuneet muutostarpeet.

Työryhmän työn aikana tehdään myös edustettavuusselvitys ja muut työryhmän työskentelyyn tarvittavat selvitykset. Tarkastelun kohteena ovat sekä kunta- että hyvinvointialan luottamusedustajia koskevat määräykset sekä Työsuojeluvaltuutetun irtisanomissuojaa ja työsuojeluvaltuutetun korvausta koskevat määräykset, Työsuojelun yhteistoimintasopimus ja Työsuojeluvaltuutetun ajankäyttösopimus.

7.13 Sopimuskaudella toimivat muut työryhmät

Määräaikainen työryhmä (1.8.2025–31.12.2026) poikkeusolojen määräysten valmistelemiseksi

Työryhmän tehtävänä on valmistella erityiset työ- ja virkaehtosopimuksesta poikkeavat määräykset tilanteeseen, jossa valtioneuvosto toteaa poikkeusolot ja soveltaa valmiuslakia.

Määräykset voivat koskea esimerkiksi vuosiloman, työaikojen ja irtisanomisajan pidentämisen korvauksia ja paikallista sopimista. Mahdolliset valmiuslain muutokset pyritään huomioimaan. Uudet määräykset tulevat voimaan loppuvuodesta 2026 uuden valmiuslain valmistumistuttua.

Määräaikainen työryhmä varhaiskasvatusalan työvaatetuksen ja suojautumisen käytäntöjen selvittämiseen ja mahdollisen suosituksen antamiseen (1.8.2025–30.9.2026)

Työryhmän tehtävänä on selvittää varhaiskasvatusalan työvaatetukseen ja suojautumiseen liittyviä käytäntöjä sekä tehdä ohjeistus hoidon korvattavuuden periaatteista tilanteessa, jossa työntekijä on altistunut työperäisesti biologiselle tekijälle (esim. syyhy).

Työryhmän tehtävänä on myös kerätä ja levittää varhaiskasvatuksen työvaatetukseen ja työssä suojautumiseen liittyviä hyviä käytäntöjä. Tähän liittyen työryhmä toteuttaa kyselyn muun muassa vaaterahan käytöstä varhaiskasvatuksessa.

8 Työ- ja virkaehtosopimus suojelutyöstä ja työtaistelun aikaisesta hätätyöstä maksettavasta

palkasta kunta- ja hyvinvointialalla

Osana neuvottelutulosta sopijaosapuolet sopivat korvaustason suojelutyöhön ja työtaistelun aikaiseen hätätyöhön kunta- ja hyvinvointialalla. Suojelutyön ja hätätyön ajalta maksetaan tuntipalkkaa, joka on vähintään 1,3 x laskettuna varsinaisesta palkasta. Lisäksi maksetaan epämukavan työajan korvaukset ja lisä- ja ylityökorvaukset työ- ja virkaehtosopimusten mukaisesti. Suojelutyötä ja hätätyötä tekevälle maksetaan työaikakorvaukset 1,3 kertaisen tuntipalkan perusteella. Korvaustaso vastaa vuoden 2022 ns. potilasturvallain tasoa.

Ks. tarkemmin Työ- ja virkaehtosopimus suojelutyöstä ja työtaistelun aikaisesta hätätyöstä maksettavasta palkasta kunta- ja hyvinvointialalla on yleiskirjeen liitteenä 8. (Eduskunnassa on hyväksytty laki suojelutyön teettämisestä työtaistelutilanteessa.)

KUNTA- JA HYVINVOINTIALUETYÖNANTAJAT KT

Toimitusjohtaja Henrika Nybondas-Kangas

Neuvottelujohtaja Anne Kiiski

Liitteet

Liite 1 Kunta-alan yhteisen virka- ja työehtosopimuksen (KVTES) 2025–2028 allekirjoituspöytäkirja

Liite 2 Kunta- ja hyvinvointialan palkkarakenteita ja palkkausjärjestelmiä koskeva kehittämisohjelma 2026–2028

Liite 3 Muuttuneet KVTESin luvut: I, II, III, IV, V, VII, VIII ja XI ja liite 5, liite 12, liite 13, liite 16

Liite 4 Selostus KVTESin eläinlääkäreiden liitteen 15 määräyksistä

Liite 5 KVTESin eläinlääkäreiden liitteen 15 määräykset

Liite 6 KVTESin eläinlääkäritaksa 1.5.2025

Liite 7 KVTESin palkkaryhmien tasopalkat (Excel)

Liite 8 Työ- ja virkaehtosopimus suojelutyöstä ja työtaistelun aikaisesta hätätyöstä maksettavasta palkasta kunta- ja hyvinvointialalla

-

Liite 1 Kunta-alan yhteisen virka- ja työehtosopimuksen (KVTES) 2025–2028 allekirjoituspöytäkirja
(</sites/default/files/media/document/yleiskirje2515hs-liite1-akp-KVTES-2025-2028.pdf>)

-

Liite 2 Kunta- ja hyvinvointialan palkkarakenteita ja palkkausjärjestelmiä koskeva kehittämisohjelma 2026–2028
(</sites/default/files/media/document/yleiskirje2515hs-liite2-kehittamisohjelma-2026-2028.pdf>)

-

Liite 3 Muuttuneet KVTESin luvut: I, II, III, IV, V, VII, VIII ja XI ja liite 5, liite 12, liite 13, liite 16
(/sites/default/files/media/document/yleiskirje2515hs-liite3-KVTES-2025-2028-muuttuneet-sopimusmaaraykset_0.pdf)

-

Liite 4 Selostus KVTESin eläinlääkäreiden liitteen 15 määräyksistä
(</sites/default/files/media/document/yleiskirje2515hs-liite4-selostus-elainlaakarit-KVTES-2025-2028.pdf>)

-

Liite 5 KVTESin eläinlääkäreiden liitteen 15 määräykset
(/sites/default/files/media/document/yleiskirje2515hs-liite5-elainlaakarit-KVTES-2025-2028_0.pdf)

-

Liite 6 KVTESin eläinlääkäritaksa 1.5.2025
(</sites/default/files/media/document/yleiskirje2515hs-liite6-elainlaakarit-taksa-KVTES-2025-2028.pdf>)

-
Liite 7 KVTESin palkkaryhmien tasopalkat (Excel)
(/sites/default/files/media/document/yleiskirje2515hs-liite7-
palkkaryhmien-tasopalkat-KVTES-2025-2028_0.xlsx)

-
Liite 8 Työ- ja virkaehtosopimus suojelutyöstä ja työtaistelun
aikaisesta hätätyöstä maksettavasta palkasta kunta- ja
hyvinvointialalla
(/sites/default/files/media/document/yleiskirje2515hs-liite8-
suojelutyo-KVTES-2025-2028.pdf)

Yleiset palvelussuhdeasiat

Sähköposti:

kvtes@kt.fi

Sosiaali- ja terveysten palvelussuhdeasiat

Sähköposti:

soster@kt.fi

Varhaiskasvatuksen palvelussuhdeasiat

Sähköposti:

vaka@kt.fi

KT-lehti

(<https://www.ktlehti.fi/lehdet/2025/3/yritysten-yhteistoimintalaki-muuttuu-lue-tasta-mita-vaikutuksia-silla>)

(<https://www.ktlehti.fi/lehdet/2025/3/yritysten-yhteistoimintalaki-muuttuu-lue-tasta-mita-vaikutuksia-silla>)

(<https://www.ktlehti.fi/lehdet/2025/3/yritysten-yhteistoimintalaki-muuttuu-lue-tasta-mita-vaikutuksia-silla>)

(<https://www.ktlehti.fi/lehdet/2025/3/yritysten-yhteistoimintalaki-muuttuu-lue-tasta-mita-vaikutuksia-silla>)

(<https://www.ktlehti.fi/lehdet/2025/3/yritysten-yhteistoimintalaki-muuttuu-lue-tasta-mita-vaikutuksia-silla>)

(<https://www.ktlehti.fi/2025/3>)

SOPIMUKSET 3/2025

Onko sinulla kysyttävää tasopalkkamallista? – Keräsimme vastaukset yleisiin kysymyksiin

(<https://www.ktlehti.fi/lehdet/2025/3/onko-sinulla-kysyttavaa-tasopalkkamallista-kerasimme-vastaukset-yleisiin-kysymyksiin>)

SOPIMUKSET 3/2025

Kuntien kustannukset kasvavat tänä vuonna noin 2,8 prosenttia, hyvinvointialueiden 5,5 prosenttia

<https://www.ktlehti.fi/2025/3/kuntien-ja-hyvinvointialueiden-kustannukset-kasvavat>

TILASTOT 1/2025

Keskiansiot kunnissa noin 3 600 ja hyvinvointialueilla noin 3 900 euroa

<https://www.ktlehti.fi/2024/1/hyvinvointialueiden-ja-kuntien-keskiansiot-noin-3600-ja-3900-euroa>

Kuntatalo

Toinen linja 14, 00530 Helsinki
Puhelin (vaihde) 09 771 3000

**Käyttöehdot, evästeet ja
tietosuoja > (/kayttoehdot-
tietosuoja)**

**Saavutettavuusseloste >
(/saavutettavuusseloste)**

**Palaute >
(https://www.kt.fi/palaute)**

**Saavutettavuuspalaute >
(/saavutettavuuspalaute)**

**Asiakirjajulkisuus >
(https://www.kt.fi/kt-
organisaationa/asiakirjajulkisuus-
tietosuoja-saavutettavuus)**

Pikalinkit

**Yleiskirjeet
(/sopimukset/yleiskirjeet)**

**KT:n Linja-palvelu
(http://linja.kt.fi)**

Muita sivustoja

**Avaintyöntajat Avainta ry.
(http://www.avainta.fi)**

**KT-lehden verkkosivut
(https://www.ktlehti.fi/)**

**Kuntarekry.
(https://www.kuntarekry.fi/)**

